

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

1 päivänä heinäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Ympäristö — Euroopan unionin vesipolitiikka — Direktiivi 2000/60/EY — 4 artiklan 1 kohta — Pintavesiin liittyvät ympäristötavoitteet — Pintavesimuodostuman tilan huononeminen — Vesiväylän rakennushanke — Jäsenvaltioiden velvollisuus olla hyväksymättä hanketta, joka voi aiheuttaa pintavesimuodostuman tilan huononemisen — Vesimuodostuman tilan huononemista koskevat merkitykselliset arviointiperusteet

Asiassa C-461/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (Saksa) on esittänyt 11.7.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.8.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV

vastaaan

Saksan valtio,

Freie Hansestadt Bremenin osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, A. Ó Caoimh, C. Vajda ja S. Rodin sekä tuomarit A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, M. Berger (esittelevä tuomari), C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça ja F. Biltgen,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.7.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV, edustajanaan Rechtsanwalt R. Nebelsieck,
- Saksan valtio, asiamiehenään Rechtsanwalt W. Ewer,
- Freie Hansestadt Bremen, edustajanaan Rechtsanwalt P. Schütte,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,
- Ranskan hallitus, asiamiehenään S. Menez,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman, B. Koopman ja J. Langer,
- Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään J. Beeko, avustajanaan barrister G. Facenna,
- Euroopan komissio, asiamiehinään E. Manhaeve ja G. Wilms,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.10.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön vesipolitiikan puitteista 23.10.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY (EYVL L 327, s. 1) 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i–iii alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV (Saksan ympäristö- ja luonnonsuojeluliitto) ja Saksan valtio ja joka koskee Pohjois-Saksassa sijaitsevan Weser-joen eri osien syventämishanketta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa suurempien konttialusten pääsy Saksassa sijaitseviin Bremerhavenin, Braken ja Bremenin satamiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2000/60 johdanto-osan 16, 25 ja 32 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
  - ”(16) On tarpeen yhdentää vesien suojelua ja kestävää hoitoa edelleen muihin yhteisön politiikkoihin kuten energiapolitiikkaan, liikennepolitiikkaan, maatalouspolitiikkaan, kalastuspolitiikkaan, aluepolitiikkaan ja matkailupolitiikkaan. – –
  - –
  - (25) Olisi vahvistettava yhteiset määritelmät, jotka koskevat veden laatua ja, jos se on tarpeen ympäristönsuojelun kannalta, määrää. Olisi asetettava ympäristötavoitteita, jotta voidaan taata pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen kaikkialla yhteisössä ja jotta ehkäistään vesien tilan huononeminen yhteisön tasolla.
  - –
  - (32) Saattaa olla perusteltua poiketa tietyin edellytyksin vesien tilan edelleen huononemisen ehkäisemistä tai hyvän tilan saavuttamista koskevista vaatimuksista, jos epäonnistuminen johtuu ennalta arvaamattomista tai poikkeuksellisista oloista erityisesti tulvien ja kuivuuden aikana, tai jos pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia tai pohjavesimuodostumien pohjaveden

korkeutta on muutettava erittäin tärkeän yleisen edun vuoksi, edellyttäen että kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet vesimuodostuman tilaan kohdistuvan haittavaikutuksen vähentämiseksi on toteutettu.”

- 4 Direktiivin 2000/60 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Tarkoitus”, säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on luoda sisämaan pintavesien, jokisuiden vaihtumisalueiden sekä rannikko- ja pohjavesien suojelua varten puitteet, jotka

- a) estävät vesiekosysteemien sekä vedentarpeen kannalta vesiekosysteemeistä suoraan riippuvaisten maaekosysteemien ja kosteikkojen edelleen huononemisen sekä suojelevat ja parantavat niiden tilaa;

--”

- 5 Kyseisen direktiivin 2 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 9, 17 ja 21–23 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä

--

- 9) ’Voimakkaasti muutetulla vesimuodostumalla’ tarkoitetaan pintavesimuodostumaa, jota ihmisen toiminta on merkittävästi muuttanut fyysisesti, kuten jäsenvaltio on määritellyt liitteen II vaatimusten mukaisesti.

--

- 17) ’Pintaveden tilalla’ tarkoitetaan pintavesimuodostuman tilan yleisilmausta, joka on määritelty pintavesien ekologisen ja kemiallisen tilan perusteella sen mukaan, kumpi näistä on huonompi.

--

- 21) ’Ekologisella tilalla’ tarkoitetaan pintavesiekosysteemien rakenteen ja toiminnan kuvaamista liitteen V mukaisesti luokiteltuna.

- 22) ’Hyvällä ekologisella tilalla’ tarkoitetaan liitteen V mukaisesti sellaiseksi luokiteltua pintavesimuodostuman ekologista tilaa.

- 23) ’Hyvällä ekologisella potentiaalilla’ tarkoitetaan liitteen V mukaisesti sellaiseksi luokiteltua voimakkaasti muutetun tai keinotekoisien vesimuodostuman tilaa.

--”

- 6 Saman direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Hallinnollisten järjestelyjen yhtensovittaminen vesipiireissä”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on määritettävä kansallisella alueellaan olevat erilliset vesistöalueet ja muodostettava niistä tämän direktiivin soveltamiseksi erillisiä vesipiirejä. Pienet vesistöalueet voidaan tarvittaessa yhdistää suuriin vesistöalueisiin tai läheisiin pieniin vesistöalueisiin yhdeksi vesipiiriksi. Pohjavedet, jotka eivät noudata täysin tietyn vesistöalueen rajoja, yksilöidään ja ne liitetään lähimpään tai soveltuvimpaan vesipiiriin. Rannikkovedet yksilöidään ja ne liitetään lähimpään tai soveltuvimpaan vesipiiriin tai -piireihin.”

7 Direktiivin 2000/60 4 artiklan, jonka otsikko on ”Ympäristötavoitteet”, 1 kohdan a alakohdassa, 2 kohdassa ja 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Vesipiirien hoitosuunnitelmissa esitettyjä toimenpideohjelmia käytäntöön saatettaessa:

a) pintavesien osalta

- i) jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen, ottaen huomioon mahdollisuus soveltaa 6 ja 7 kohtaa ja rajoittamatta kuitenkaan 8 kohdan soveltamista;
- ii) jäsenvaltioiden on suojeltava, parannettava ja ennallistettava kaikkia pintavesimuodostumia ottaen huomioon mahdollisuus soveltaa keinotekoisia tai voimakkaasti muutettuja vesimuodostumia koskevaa iii alakohtaa, tavoitteena saavuttaa viimeistään 15 vuoden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta pintaveden hyvä tila liitteessä V vahvistettujen vaatimusten mukaisesti, ottaen huomioon mahdollisuus soveltaa 4 kohdan mukaista määräraajojen pidentämistä sekä 5, 6 ja 7 kohtaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 8 kohdan soveltamista;
- iii) jäsenvaltioiden on suojeltava ja parannettava kaikkia keinotekoisia ja voimakkaasti muutettuja vesimuodostumia, tavoitteena saavuttaa hyvä ekologinen potentiaali ja pintaveden hyvä kemiallinen tila viimeistään 15 vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta liitteessä V vahvistettujen vaatimusten mukaisesti, ottaen huomioon mahdollisuus soveltaa 4 kohdan mukaista määräraajojen pidentämistä sekä 5, 6 ja 7 kohtaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 8 kohdan soveltamista;

--

2. Jos tiettyyn vesimuodostumaan sovelletaan useampaa kuin yhtä edellä 1 kohdassa olevista tavoitteista, on niistä sovellettava kaikkein tiukinta.

--

6. Vesimuodostumien tilan tilapäisen huononemisen, joka johtuu luonnon tai ylivoimaisen esteen aiheuttamista olosuhteista, jotka ovat poikkeuksellisia ja joita ei ole kohtuudella voitu ennakoida, etenkin erittäin suurista tulvista ja pitkäaikaisesta kuivuudesta, tai jotka johtuvat onnettomuuksista, joita ei ole kohtuudella voitu ennakoida, ei katsota rikkovan tämän direktiivin vaatimuksia, kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet on toteutettu tilan edelleen huononemisen ehkäisemiseksi, eikä tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamista haitata sellaisissa muissa vesimuodostumissa, joihin edellä mainitut olot eivät vaikuta;
- b) vesipiirin hoitosuunnitelmassa esitetään edellytykset, joiden perusteella tällaisten olojen, jotka ovat poikkeuksellisia tai joita ei ole kohtuudella voitu ennakoida, katsotaan vallitsevan, sekä soveltuvat indikaattorit;
- c) toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä poikkeuksellisissa oloissa, sisällytetään toimenpideohjelmaan, eivätkä ne estä vesimuodostuman laadun palauttamista entiselleen sen jälkeen, kun tilanne on ohi;

- d) poikkeuksellisten olojen tai olojen, joita ei ole kohtuudella voitu ennakoida, vaikutuksia tarkastellaan vuosittain, ja 4 kohdan a alakohdassa esitettyjen syiden perusteella ryhdytään kaikkiin käytännössä mahdollisiin toimenpiteisiin vesimuodostuman ennallistamiseksi edeltävään tilaan niin pian kuin se on käytännössä mahdollista; ja
- e) seuraavaan ajantasaistettuun vesipiirin hoitosuunnitelmaan liitetään yhteenveto olosuhteiden vaikutuksista sekä tämän kohdan a ja d alakohdan mukaisista toteutetuista tai toteutettavista toimenpiteistä.”

8 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden ei katsota rikkovan tätä direktiiviä, kun

- pohjaveden hyvää tilaa, hyvää ekologista tilaa tai, milloin siitä on kyse, hyvää ekologista potentiaalia ei saavuteta tai pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman tilan huononemista ei voida estää ja tämä johtuu uusista pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia tai pohjavesimuodostumien pohjaveden korkeutta muuttavista toimenpiteistä, tai
- pintavesimuodostuman tilan huononeminen erinomaisesta hyvään tilaan aiheutuu uusista kestävän kehityksen mukaisista ihmisen toimista

ja kun kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet on toteutettu vesimuodostuman tilaan kohdistuvan haittavaikutuksen vähentämiseksi;
  - b) muutosten syyt on erityisesti lueteltu ja perusteltu 13 artiklan edellyttämässä vesipiirin hoitosuunnitelmassa, ja kyseiset tavoitteet tarkistetaan joka kuudes vuosi;
  - c) muutosten syyt ovat yleisen edun kannalta erittäin tärkeitä ja/tai uusien muutosten ihmisten terveydelle, ihmisten turvallisuuden ylläpitämiseksi tai kestäväälle kehitykselle tuomat hyödyt ylittävät 1 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ympäristölle ja yhteiskunnalle koituvat hyödyt; ja
  - d) kyseisten vesimuodostuman muutosten tuomia hyötyjä ei voida teknisen toteuttamiskelpoisuuden tai kohtuuttomien kustannusten vuoksi saavuttaa muilla, ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla.”
- 9 Saman direktiivin 11 artiklan, jonka otsikko on ”Toimenpideohjelma”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on huolehdittava, että kullekin vesipiirille tai jäsenvaltion alueella olevalle kansainvälisen vesipiirin osalle laaditaan toimenpideohjelma, jossa otetaan huomioon 5 artiklassa edellytettyjen analyysien ja tarkastelujen tulokset ja jonka tarkoituksena on saavuttaa 4 artiklan mukaiset tavoitteet. Toimenpideohjelmissa voidaan viitata toimenpiteisiin, jotka johtuvat kansallisella tasolla annetusta lainsäädännöstä ja koskevat koko jäsenvaltion aluetta. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä, joita sovelletaan kaikkiin vesipiireihin ja/tai kansainvälisten vesipiirien niihin osiin, jotka sijaitsevat jäsenvaltion alueella.”

10 Direktiivin 2000/60 13 artiklan, jonka otsikko on ”Vesipiirin hoitosuunnitelmat”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että jokaiselle niiden alueella kokonaan sijaitsevalle vesipiirille laaditaan vesipiirin hoitosuunnitelma.”

- 11 Direktiivin 2000/60 14 artiklan, jonka otsikko on ”Kansalaisille tiedottaminen ja kansalaisten kuuleminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kannustettava kaikkia asianomaisia osapuolia osallistumaan tämän direktiivin täytäntöönpanoon, erityisesti vesipiirin hoitosuunnitelmien laatimisen, tarkistamisen ja ajantasaistamisen osalta. – –”

Saksan oikeus

- 12 Vesitaloudesta 31.7.2009 annetun liittovaltion lain (Wasserhaushaltsgesetz; BGBl. 2009 I, s. 2585), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin (jäljempänä WHG), 27 §:ssä, jonka otsikko on ”Pintavesien hoidon tavoitteet”, säädetään seuraavaa:

”1) Jäljempänä 28 §:ssä tarkoitettuja keinotekoisia tai voimakkaasti muutettuja pintavesimuodostumia lukuun ottamatta pintavesimuodostumia hoidetaan siten, että

1. estetään niiden ekologisen ja kemiallisen tilan huononeminen ja
2. säilytetään tai saavutetaan niiden hyvä ekologinen tila ja hyvä kemiallinen tila.

2) Jäljempänä 28 §:ssä tarkoitettuja keinotekoisia tai voimakkaasti muutettuja pintavesimuodostumia hoidetaan siten, että

1. estetään niiden ekologisen potentiaalin ja kemiallisen tilan huononeminen ja
2. säilytetään tai saavutetaan niiden hyvä ekologinen potentiaali ja hyvä kemiallinen tila.”

- 13 WHG:n 31 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään seuraavaa:

”Pintavesien hyvän ekologisen tilan saavuttamatta jääminen tai pintavesien tilan huononeminen ei ole vastoin 27 ja 30 §:ssä lueteltuja vesienhoidon tavoitteita, jos

1. tämä johtuu uusista vesien fyysisiä ominaisuuksia tai pohjaveden korkeutta muuttavista toimenpiteistä

2. kyseiset muuttavat toimenpiteet ovat yleisen edun kannalta erittäin tärkeitä tai uusien muuttavien toimenpiteiden ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka kestäväälle kehitykselle tuomat hyödyt ylittävät vesienhoidon tavoitteiden toteutumiseen liittyvät ympäristölle ja yhteiskunnalle aiheutuvat hyödyt

3. vesiä muuttavilla toimenpiteillä tavoiteltuja tavoitteita ei voida saavuttaa muilla asianmukaisilla, teknisesti toteutettavissa olevilla ja kustannuksiltaan kohtuullisilla toimenpiteillä, joiden haitallinen vaikutus ympäristöön olisi selvästi vähäisempi, ja

4. kaikki käytännössä asianmukaiset toimenpiteet on toteutettu vesien tilaan kohdistuvan haitallisen vaikutuksen vähentämiseksi.

– –”

- 14 Vesiväylistä 2.4.1968 annetun liittovaltion lain (Bundeswasserstraßengesetz; BGBl. 1968 II, s. 173), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, 12 §:n 7 momentin kolmannessa virkkeessä säädetään seuraavaa:

”Muutostojenpiteissä on otettava huomioon [WHG:n] 27–31 §:n nojalla sovellettavat vesienhoidon tavoitteet.”

- 15 Kyseisen lain 14 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä säädetään seuraavaa:

”Hankkeen hyväksymisen yhteydessä on otettava huomioon kaikki ne julkiset ja yksityiset edut, joihin tämä hanke vaikuttaa, mukaan lukien ympäristöön kohdistuva vaikutus.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 16 Luoteisalueen vesistö- ja merenkulkuosasto (Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest), joka on liittovaltion hallintoviranomainen, hyväksyi 15.7.2011 tekemällään päätöksellä (jäljempänä hyväksymispäätös) kolme hanketta, jotka koskivat liittovaltion vesiväyläksi katsotulla Weser-joella tapahtuvia rakennustöitä. Kaikkien näiden hankkeiden, jotka voidaan toteuttaa toisistaan riippumatta, toteuttaja on liittovaltion vesistö- ja merenkulkuviranomaisen (Wasser- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes).
- 17 Ensimmäinen hanke koskee ulko-Weserin rakennustöitä avomeren ja Bremerhavenin välillä. Tässä yhteydessä ulko-Weserin laivaväylää on tarkoitus syventää enintään 1,16 metriä, jotta suuret konttialukset, joiden syväys voi olla lastattuna jopa 13,5 metriä, voivat purjehtia Bremerhavenin satamaan vuoroveden vaihtelusta riippumatta. Hankkeeseen liittyy Bremerhavenin sataman kääntöpaikan syventäminen, jonka osalta Freie Hansestadt Bremen, joka on pääasian väliintulija, on hankkeen toteuttajana.
- 18 Toinen hanke koskee ala-Weserin rakennustöitä Bremerhavenista ylävirtaan aina Brakeen asti, ja siinä laivaväylää on tarkoitus syventää enintään yksi metri, jotta alukset, joiden maksimisyväys lastattuna on 12,8 metriä, voivat purjehtia kyseiseen satamaan nousuveden aikana.
- 19 Kolmas hanke koskee ala-Weserin rakennustöitä Brakesta ylävirtaan aina Bremeniin asti. Joen tällä osuudella laivaväylää on tarkoitus syventää, jotta alukset, joiden syväys voi olla lastattuna jopa 11,1 metriä, voivat purjehtia nousuveden aikana Bremenin satamaan. Tällä hetkellä Bremenin satamaan voivat purjehtia nousuveden aikana alukset, joiden syväys on lastattuna enintään 10,7 metriä.
- 20 Kyseisten hankkeiden toteutus edellyttää tämän joen pohjan ruoppaamista väylien kohdalta. Rakennustöiden yhteydessä halutun syvyyden aikaansaamiseksi suoritettavien ensimmäisten kaivaustöiden jälkeen säännöllinen kunnossapitoruoppaus on välttämätöntä. Pääosa tämän joen rakennus- ja kunnossapitotöissä syntyvistä ruoppausjätteistä on tarkoitus upottaa jo tähän tarkoitukseen aiemmin käytetyille ulko- ja ala-Weserin alueille.
- 21 Kyseisen joen ruoppaamisen ja ruoppausjätteen upottamisen välittömien vaikutusten lisäksi kyseisillä hankkeilla on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan muitakin hydrologisia ja morfologisia seurauksia kyseessä oleville jokiosuuksille. Erityisesti virran nopeus kasvaa sekä lasku- että nousuveden aikana, nousuveden korkeudet nousevat ja laskuveden korkeudet laskevat, suolapitoisuus lisääntyy osissa ala-Weseriä, ala-Weserin murtovesiraja siirtyy yläjuoksulle päin ja lopuksi joenuoman liejuuntuminen lisääntyy laivaväylän ulkopuolella.

- 22 Kyseessä olevista vesimuodostumista Weserin jokisuun vaihettumisalue ja Braken yläpuolella sijaitseva vuorovesialue on määritelty direktiivin 2000/60 2 artiklan 9 alakohdassa tarkoitetuiksi voimakkaasti muutetuiksi alueiksi. Ulko-Weserin alue on määritelty luonnolliseksi vesimuodostumaksi siltä osin kuin se kuuluu rannikkovesistöön. Lisäksi hankkeet vaikuttavat useisiin sivujokien alueilla sijaitseviin vesimuodostumiin, joista osa on luokiteltu luonnollisiksi ja osa voimakkaasti muutetuiksi.
- 23 Tällä perusteella luoteisalueen vesistö- ja merenkulkuosasto tutki hyväksymispäätöksessään sitä, sopivatko kyseiset hankkeet yhteen direktiivissä 2000/60 säädetyn vesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevan tavoitteen kanssa. Kyseinen viranomaisen totesi, ettei rannikkovesistön osalta ole odotettavissa kyseisessä direktiivissä tarkoitettua huononemista.
- 24 Se arvioi sen sijaan, että tiettyjen Weser-joen vesimuodostumien nykytila saattaisi muuttua huonommaksi kyseisten rakennushankkeiden vaikutuksesta, mutta tästä ei aiheutuisi direktiivin 2000/60 liitteen V mukaisen tilaluokituksen muutosta. Luoteisalueen vesistö- ja merenkulkuosaston mukaan tällaista tilaluokituksen sisällä tapahtuvaa huononemista ei ole pidettävä kyseisen vesimuodostuman ekologisen potentiaalain tai tilan huononemisena.
- 25 Kyseinen viranomaisen tutki toissijaisesti, täyttyivätkö WHG:n 31 §:n 2 momentissa ja direktiivin 2000/60 4 artiklan 7 kohdassa vahvistetut vesimuodostumien tilan huononemisen kiellosta poikkeamisen edellytykset, ja katsoi, että asia oli näin.
- 26 Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland eV riitauttaa hyväksymispäätöksen ja vetoaa tässä yhteydessä rakennustöitä koskevien suunnitelmien hyväksymistä koskevan lainsäädännön, ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung) ja ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön, etenkin eläimistön, kasviston ja elinympäristöjen suojelua sekä lintujen suojelua koskevan lainsäädännön, rikkomisen lisäksi muun muassa direktiivin 2000/60 perustuvien vesiensuojelusäätöjen noudattamatta jättämiseen.
- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että pääasian ratkaisu riippuu useiden kyseisen direktiivin säännösten tulkinnasta.
- 28 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht (liittovaltion hallintotuomioistuin) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [direktiivin 2000/60] 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltioilla on, jollei poikkeusta sovelleta, velvollisuus evätä hanke, jos se voi aiheuttaa pintavesimuodostuman tilan huononemisen, vai onko tässä säännöksessä kyse pelkästä hoitosuunnitelmaan liittyvästä tavoitteesta?
  - 2) Onko [direktiivin 2000/60] 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa olevaa käsitettä ’tilan huononeminen’ tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan vain haitallisia muutoksia, jotka johtavat alempaan luokkaan luokitteluun [kyseisen] direktiivin liitteen V mukaisessa luokituksessa?
  - 3) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: minkä edellytysten täytyessä kyseessä on [direktiivin 2000/60] 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu ’tilan huononeminen’?
  - 4) Onko [direktiivin 2000/60] 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohtaa sekä iii alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltioilla on, jollei poikkeusta sovelleta, velvollisuus evätä hanke, jos se vaarantaa pintavesien hyvän tilan taikka pintavesien hyvän ekologisen potentiaalain ja hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen [kyseisessä] direktiivissä säädettyinä ajankohtana, vai onko tässä säännöksessä kyse pelkästä hoitosuunnitelmaan liittyvästä tavoitteesta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja neljäs kysymys

- 29 Ensimmäisellä ja neljännellä kysymyksellään, jotka on käsiteltävä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i–iii alakohtaa tulkittava siten, että jäsenvaltioilla on, jollei poikkeusta sovelleta, velvollisuus evätä hanke, jos se voi aiheuttaa pintavesimuodostuman tilan huononemisen tai jos se vaarantaa pintavesien hyvän tilan taikka pintavesien hyvän ekologisen potentiaalin ja hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen kyseisessä direktiivissä säädettyinä ajankohtana.
- 30 Näiden säännösten ulottuvuus on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määritettävä ottamalla huomioon niiden sanamuoto ja niiden asiayhteys sekä sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osia ne ovat (ks. mm. tuomio Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, 19 kohta; tuomio SFIR ym., C-187/12–C-189/12, EU:C:2013:737, 24 kohta ja tuomio Bouman, C-114/13, EU:C:2015:81, 31 kohta), ja tässä tapauksessa kyseisen lainsäädännön syntyhistoria.
- 31 On todettava, että – toisin kuin Saksan valtio ja Alankomaiden hallitus ovat väittäneet – direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sanamuoto tukee sitä, että kyseinen säännös, jonka mukaan ”jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen”, on luonteeltaan sitova. Ilmaisun ”on pantava täytäntöön” sisältyy jäsenvaltioiden velvollisuus toimia tällä tavalla.
- 32 Tietyn hankkeen hyväksyminen on – kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on katsonut – ymmärrettävä tällaiseksi täytäntöön panemiseksi.
- 33 Lisäksi direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet, jotka ovat tarpeen pintavesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä ja niiden tilan säilyttämistä ja parantamista koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, ”hoitosuunnitelmissa esitetyjä toimenpideohjelmia käytäntöön saatettaessa”. Ilmaisun ”käytäntöön saatettaessa” käyttö tukee kyseisen säännöksen tulkintamista siten, että siihen sisältyy velvollisuuksia, joita toimivaltaisten viranomaisten on noudatettava, kun ne hyväksyvät tietyt hankkeita oikeudellisen vesiensuojelujärjestelmän piirissä.
- 34 On myös muistutettava, että direktiivi 2000/60 on puitedirektiivi, joka on annettu EY 175 artiklan 1 kohdan (josta on tullut SEUT 192 artiklan 1 kohta) nojalla. Siinä vahvistetaan yhteiset periaatteet ja yleiset toimintapuitteet vesien suojelemiseksi ja varmistetaan yleisten periaatteiden ja rakenteiden, jotka mahdollistavat vesien suojelun ja ekologisesti kestävä käytön Euroopan unionissa, koordinointi ja yhdentäminen ja niiden kehittäminen pidemmällä aikavälillä. Jäsenvaltioiden on kehitettävä myöhemmin siinä säädettyjä yhteisiä periaatteita ja yleisiä toimintapuitteita toteuttamalla erityisiä toimenpiteitä tässä direktiivissä säädettyissä määrärajoissa. Siinä ei kuitenkaan pyritä jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen täydelliseen yhdenmukaistamiseen vesialalla (tuomio komissio v. Luxemburg, C-32/05, EU:C:2006:749, 41 kohta ja tuomio komissio v. Saksa, C-525/12, EU:C:2014:2202, 50 kohta).
- 35 Kyseisen direktiivin johdanto-osan 25 perustelukappaleessa vahvistetaan, että on asetettava ympäristötavoitteita, jotta voidaan taata pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen kaikkialla unionissa ja jotta ehkäistään vesien tilan huononeminen unionin tasolla.
- 36 Direktiivin 2000/60 1 artiklan a alakohdan mukaan kyseisen direktiivin tarkoituksena on luoda sisämaan pintavesien, jokisuiden vaihtumisalueiden sekä rannikko- ja pohjavesien suojelua varten puitteet, jotka estävät vesiekosysteemien sekä vesiekosysteemeistä suoraan riippuvaisten maaekosysteemien edelleen huononemisen sekä suojelevat ja parantavat niiden tilaa.

- 37 Näin ollen direktiivin 2000/60 perimmäisenä tavoitteena on kaikkien unionin pintavesien ”hyvän tilan” saavuttaminen koordinoitulla toiminnalla vuoteen 2015 mennessä.
- 38 Ympäristötavoitteet, jotka jäsenvaltioiden on saavutettava, on täsmennetty direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdassa.
- 39 Kyseisessä säännöksessä asetetaan kaksi erillistä tavoitetta, jotka liittyvät kuitenkin erottamattomasti toisiinsa. Yhtäältä jäsenvaltioiden on direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan mukaan pantava täytäntöön tarvittavat toimenpiteet, jotta ehkäistään kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen (huononemisen ehkäisemistä koskeva velvollisuus). Toisaalta kyseisen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii ja iii alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on suojeltava, parannettava ja ennallistettava kaikkia pintavesimuodostumia tavoitteena saavuttaa hyvä tila viimeistään vuoden 2015 lopussa (parantamisvelvollisuus).
- 40 Näiden kahden tavoitteen alkuperä ilmenee direktiivin 2000/60 valmisteluasiakirjoista. Erityisesti velvollisuudesta ehkäistä pintavesien tilan huononeminen on todettava, että kyseisten säännösten ensimmäinen versio saattoi tarkoittaa, että direktiivin 2000/60 antamisen jälkeen ne vesimuodostumat, joiden tila luokiteltiin korkeammaksi kuin ”hyvä”, saattoivat rauhassa huonontua, kunnes niiden tila vastaisi viimeksi mainittua tilaa. Tästä syystä Euroopan parlamentti ehdotti muutosta, jonka ansiosta ”hyvän tilan” saavuttamisen velvoite erotetaan kaikenlaisen tilan huononemisen ehkäisemisen velvoitteesta lisäämällä kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohtaan uusi alakohta, jossa viimeksi mainittu velvoite mainitaan erikseen.
- 41 Sekä parantamisvelvollisuudella että vesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevalla velvollisuudella pyritään saavuttamaan unionin lainsäätäjän tavoittelemat laadulliset päämäärät, joita ovat pintavesien hyvän tilan, hyvän ekologisen potentiaalin ja hyvän kemiallisen tilan säilyttäminen tai ennallistaminen.
- 42 Sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot saavuttavat edellä mainitut ympäristötavoitteet, direktiiviin 2000/60 sisältyy joukko säännöksiä – joihin kuuluvat erityisesti kyseisen direktiivin 3, 5, 8, 11 ja 13 artiklan ja kyseisen direktiivin liitteessä V olevat säännökset –, joissa otetaan käyttöön – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 43–52 kohdassa – monimutkainen prosessi, johon sisältyy useita yksityiskohtaisesti säänneltyjä vaiheita, sen mahdollistamiseksi, että jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön tarvittavat toimenpiteet alueillaan sijaitsevien vesimuodostumien yksilöityjen erityispiirteiden ja ominaisuuksien mukaan.
- 43 Nämä seikat tukevat tulkintaa, jonka mukaan direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ei aseteta ohjelmallisilla ilmaisuilla pelkkiä hoidon suunnitteluun liittyviä tavoitteita vaan sillä on sitovia vaikutuksia, kun kyseisen vesimuodostuman ekologinen tila on määritetty, jokaisessa kyseisessä direktiivissä säädetyn menettelyn vaiheessa.
- 44 Direktiivin 2000/60 4 artiklan 7 kohdassa säädetty poikkeusten järjestelmä, jonka soveltamisedellytyksiä pääasian vastaaja on tarkastellut mutta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien ei ole esittänyt niistä kysymyksiä, on myös seikka, joka tukee tulkintaa, jonka mukaan vesimuodostumien tilan huononemisen ehkäiseminen on luonteeltaan sitovaa.
- 45 Tässä yhteydessä on todettava, että kyseiseen järjestelmään sisältyy useita ryhmiä. Erityisesti kyseisen 4 artiklan 7 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden ei katsota rikkovan tätä direktiiviä, kun – – pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman tilan huononemista ei voida estää ja tämä johtuu uusista pintavesimuodostuman fyysisistä ominaisuuksista tai pohjavesimuodostumien pohjaveden korkeutta muuttavista toimenpiteistä”.

- 46 Tätä poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain sillä edellytyksellä, että kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet on toteutettu kyseisen vesimuodostuman tilaan kohdistuvan haitallisen vaikutuksen vähentämiseksi ja että toimenpideohjelmiä ja hoitosuunnitelmia on mukautettu tämän seurauksena.
- 47 Tässä yhteydessä on korostettava sitä, että direktiivin 2000/60 4 artiklan 7 kohdassa säädettyjen poikkeusryhmien rakenteen perusteella voidaan katsoa, että kyseisen direktiivin 4 artiklaan ei sisälly vain periaatteellisia velvoitteita, vaan se koskee myös konkreettisia hankkeita. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 78 kohdassa, poikkeusperusteita sovelletaan nimittäin muun muassa silloin, kun tavoitteiden noudattamatta jättäminen johtuu uusista pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia koskevista muutoksista ja kun näistä muutoksista aiheutuu haitallisia vaikutuksia. Näin voi käydä uusien hankkeiden hyväksymisten seurauksena. On nimittäin mahdotonta tarkastella erikseen yksittäistä hanketta ja hoitosuunnitelmien toteutusta.
- 48 Nämä hankkeet kuuluvat näin ollen direktiivin 2000/60 4 artiklassa vahvistetun vesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevan velvollisuuden piiriin. Nämä hankkeet saatetaan kuitenkin hyväksyä kyseisessä 4 artiklassa säädetyn poikkeusten järjestelmän nojalla.
- 49 Euroopan komissio väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että vesimuodostumien tilan huononemisen kieltäminen on vesimuodostumien tilan parantamista koskevan velvollisuuden tavoite. Tässä yhteydessä on todettava, että unionin lainsäätäjällä on antanut vesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevalle velvollisuudelle itsenäisen aseman ja että kyseinen velvollisuus ei ole pelkästään vesimuodostumien tilan parantamista koskevaa velvollisuutta palveleva väline.
- 50 Tästä seuraa, että jollei poikkeusta sovelleta, kaikenlainen vesimuodostuman tilan huononeminen on ehkäistävä hoitosuunnitelmissa ja toimenpideohjelmissa vahvistetuista pidemmän aikavälin suunnitelmista riippumatta. Pintavesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskeva velvollisuus on sitova jokaisessa direktiivin 2000/60 täytäntöönpanon vaiheessa, ja sitä sovelletaan kaikentyyppisiin ja kaikenlaisissa tiloissa oleviin pintavesimuodostumiin, joiden osalta hoitosuunnitelma on hyväksytty tai olisi pitänyt hyväksyä. Kyseinen jäsenvaltio on näin ollen velvollinen epäämään hankkeelta luvan, kun hanke voi huonontaa kyseisen vesimuodostuman tilaa tai vaarantaa pintavesimuodostumien hyvän tilan saavuttamisen, jollei katsota, että tämä hanke kuuluu kyseisen direktiivin 4 artiklan 7 kohdan mukaisen poikkeuksen piiriin.
- 51 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i–iii alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioilla on, jollei poikkeusta sovelleta, velvollisuus evätä lupa tietyltä hankkeelta, jos se voi aiheuttaa pintavesimuodostuman tilan huononemisen tai jos se vaarantaa pintavesien hyvän tilan taikka pintavesien hyvän ekologisen potentiaalin ja hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen kyseisessä direktiivissä säädettyinä ajankohtana.

Toinen ja kolmas kysymys

- 52 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on käsiteltävä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa olevaa käsitettä pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan vain muutoksia, jotka johtavat kyseisen vesimuodostuman alempaan luokkaan luokitteluun kyseisen direktiivin liitteen V mukaisessa luokituksessa (tilaluokkateoria). Jos tähän vastataan kieltävästi eli jos kyseisellä käsitteellä tarkoitetaan kaikenlaisia kyseisen vesimuodostuman muutoksia (status quo -teoria), ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, mitkä ovat ne kriteerit, joiden nojalla voidaan katsoa, että pintavesimuodostuman tila on huonontunut.
- 53 On todettava, että käsitettä pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” ei ole määritelty direktiivissä 2000/60.

- 54 Tässä yhteydessä on muistutettava, että koska unionin oikeuteen ei sisälly tällaista määritelmää, kyseisen käsitteen merkityssisältö ja ulottuvuus on unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määritettävä ottamalla huomioon kyseessä olevan unionin oikeuden säännöksen sanamuoto ja sen asiayhteys (ks. mm. tuomio Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, 19 kohta; tuomio SFIR ym., C-187/12–C-189/12, EU:C:2013:737, 24 kohta ja tuomio Bouman, C-114/13, EU:C:2015:81, 31 kohta).
- 55 Direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sanamuoto tukee tulkintaa, jonka mukaan käsite pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” tarkoittaa myös huononemista, joka ei johda kyseisen vesimuodostuman alempaan luokkaan luokitteluun. Tässä säännöksessä todetaan nimenomaisesti, että on ehkäistävä kaikkien pintavesimuodostumien tilan huononeminen. Kyseisen direktiivin 2 artiklan 17 alakohdassa olevan määritelmän mukaan pintaveden tilalla tarkoitetaan pintavesimuodostuman tilan yleisilmausta, jolloin se on määritelty pintavesien ekologisen ja kemiallisen tilan perusteella sen mukaan, kumpi näistä on huonompi. Näin ollen direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa säädetään yleisesti pintavesimuodostumien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevasta velvollisuudesta ilman, että siinä mainitaan mahdollista luokan muuttumista, ja ainoastaan kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii ja iii alakohdassa viitataan kyseisen direktiivin liitteeseen V pintavesimuodostumien tilan parantamista koskevan velvollisuuden osalta.
- 56 Ennen kuin tarkistetaan, tukevatko käsitteeseen pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” liittyvä asiayhteys ja direktiivin 2000/60 tavoitteet tätä sanamuodon mukaista tulkintaa, on muistutettava, että pintavesien tilan arviointi perustuu viisi luokkaa kattavan ekologisen tilan analysointiin, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 91–97 kohdassa.
- 57 Ekologisten laatusuhteiden asteikon laatimisvaiheessa jäsenvaltioiden on jaettava ekologisten laatusuhteiden asteikko jokaisen pintavesijaotteluryhmän osalta viiteen luokkaan eri luokkien, jotka ovat erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä ja huono, välisen rajan osoittavien, biologisten laatusuhteiden raja-arvojen avulla. Raja-arvot on määritettävä interkalibrointimenettelyllä, jossa verrataan kansallisten seurantajärjestelmien luokitustuloksia kunkin biologisen tekijän osalta ja kunkin yhteisen pintavesimuodostumatyyppin osalta samaan maantieteelliseen interkalibrointiryhmään kuuluvien jäsenvaltioiden kesken sekä arvioidaan tulosten yhdenmukaisuutta kyseisen direktiivin liitteessä V olevassa 1.2 kohdassa vahvistettujen normatiivisten määritelmien kanssa.
- 58 Kuten direktiivin 2000/60 liitteessä V olevan 1.4.1 kohdan iii alakohdasta ilmenee, interkalibrointimenettelyllä voidaan kuitenkin rajata ainoastaan ”erinomaista”, ”hyvää” ja ”tydyttävää” tilaa koskevat luokat. Jäsenvaltioiden raja-arvot on lueteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY mukaisesti jäsenvaltioiden seurantajärjestelmien luokittelulle interkalibrointimenettelyn tuloksena määriteltyjen arvojen vahvistamisesta ja päätöksen 2008/915/EY kumoamisesta 20.9.2013 annetussa komission päätöksessä 2013/480/EU (EUVL L 266, s. 1).
- 59 Lopuksi direktiivin 2000/60 liitteessä V olevan 1.4.2 kohdan i alakohdan mukaan pintavesijaotteluryhmien osalta vesimuodostuma luokitellaan yhtä alempaan luokkaan, jos yhden laadullisen tekijän suhdeluku laskee nykyistä luokkaa vastaavan tason alle. Tämä niin sanottu ”yksi ylittyä – kaikki ylittyvät” (one out all out) -sääntö liittyy kyseisen direktiivin 2 artiklan 17 alakohdassa annettuun ”pintaveden tilan” määritelmään: pintaveden tila määräytyy pintaveden ekologisen ja kemiallisen tilan perusteella sen mukaan, kumpi näistä on huonompi.
- 60 Direktiivin 2000/60 2 artiklan 21 alakohdan mukaan ekologisella tilalla tarkoitetaan pintavesiekosysteemien rakenteen ja toiminnan laadun kuvaamista kyseisen direktiivin liitteen V, jossa ekologisen tilan luokitukset katsotaan ”normatiivisiksi määritelmiksi”, mukaisesti luokiteltuna.

- 61 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 99 kohdassa, luokkien välisten raja-arvojen määrittäminen tapahtuu kuitenkin antamalla laajat asteikot. Luokat ovat siis ainoastaan väline, jolla rajoitetaan jäsenvaltioiden harkintavaltaa, kun ne määrittävät tietyn vesimuodostuman todellista tilaa kuvastavat laadulliset tekijät. Nimenomaan tästä syystä direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa ei viitata kyseisen direktiivin liitteeseen V, koska käsite pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” on luonteeltaan yleinen käsite.
- 62 Toisenlainen kyseisen käsitteen tulkinta saisi sen sijaan aikaan sen, että jäsenvaltioille olisi vähemmän houkuttelevaa ehkäistä pintavesimuodostuman tilan huononemista tilaluokan sisällä. Koska pintavesimuodostuman luokitus riippuu sovellettavien parametrien huonoimmasta arvosta, kaikki muut arvot voisivat nimittäin alentua ilman, että tästä aiheutuisi oikeudellisia seurauksia.
- 63 ”Yksi ylittyy – kaikki ylittyvät” -säännön soveltaminen tilaluokkateorian yhteydessä johtaisi myös siihen, että alimpaan luokkaan kuuluvat vedet jäisivät vesien tilan huononemisen ehkäisemistä koskevan velvollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle. Sen jälkeen, kun vesimuodostuma on luokiteltu tähän tilaluokkaan, uusi vesimuodostuman tilan aleneminen ei olisi nimittäin enää oikeudellisesti mahdollista. Kun otetaan huomioon direktiivin 2000/60 tarkoitus, tämäntyyppisiin vesimuodostumiin on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota vesienhoidossa.
- 64 Tätä tulkintaa tukee direktiivin 2000/60 4 artiklan 5 kohdan c alakohta, jossa säädetään nimenomaisesti voimakkaasti muutettujen pintavesimuodostumien, joille jäsenvaltiot voivat asettaa vähemmän vaativia ympäristötavoitteita, edelleen huononemisen kiellosta.
- 65 Lisäksi tilaluokkateorian soveltaminen johtaisi korkeimpiin luokkiin kuuluvien vesien suojelun heikentymiseen. Koska vesien luokitus määräytyy sovellettavien parametrien huonoimman arvon perusteella, muiden tekijöiden selvä huononeminen ei muuttaisi lainkaan kyseisen vesimuodostuman luokitusta niin kauan kuin tästä ei seuraisi luokittelua alempaan luokkaan.
- 66 Jos – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 105 kohdassa – käsitettä ”huononeminen” tulkitaan sen sijaan viittaamalla laatutekijään tai aineeseen, vesimuodostuman tilan huononemisen ehkäisemistä koskeva velvollisuus säilyttää tehokkaan vaikutuksensa, koska se pitää sisällään kaikki muutokset, jotka saattavat vaarantaa direktiivin 2000/60 päätavoitteen toteutumisen.
- 67 Kriteerien, joiden nojalla voidaan katsoa, että vesimuodostuman tila on huonontunut, osalta on muistutettava, että direktiivin 2000/60 4 artiklan ja erityisesti kyseisen artiklan 6 ja 7 kohdan rakenteesta käy ilmi, että väliaikainenkin vesimuodostuman tilan huononeminen on sallittua ainoastaan tiukkojen edellytysten täytyessä. Tästä seuraa, että rajan, jonka ylittyessä todetaan, että vesimuodostuman tilan huononemisen ehkäisemistä koskevaa velvollisuutta ei ole noudatettu, on oltava matala.
- 68 Toisin kuin Saksan valtio väittää, tulkintaa, jonka mukaan pelkästään ”vakavat haitat” merkitsevät vesimuodostuman tilan huononemista ja joka perustuu pääasiallisesti yhtäältä vesiin kohdistuvien haitallisten vaikutusten ja toisaalta veteen liittyvien taloudellisten intressien punnintaan, ei voida johtaa direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan sanamuodosta. Lisäksi on todettava, että – kuten pääasian kantaja toteaa – tällaisessa tulkinnassa ei noudateta sitä eroa, joka kyseisessä direktiivissä on tehty vesimuodostuman tilan huononemisen ehkäisemistä koskevan velvollisuuden ja kyseisen direktiivin 4 artiklan 7 kohdassa säädettyjen poikkeusperusteiden välillä, koska ainoastaan kyseisiin poikkeusperusteisiin sisältyy intressipunnintaan liittyviä seikkoja.
- 69 Näin ollen on katsottava komission tavoin, että kyseessä on direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” heti, kun ainakin yhden kyseisen direktiivin liitteessä V tarkoitettujen laadullisten tekijän tila huononee yhdellä luokalla, vaikka tämä huononeminen ei johda pintavesimuodostuman luokan alenemiseen kokonaisuudessaan.

Jos tämä kyseisessä liitteessä tarkoitettu laadullinen tekijä kuuluu jo alimpaan luokkaan, kaikenlainen kyseisen tekijän huononeminen merkitsee kuitenkin mainitun 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettua pintavesimuodostuman ”tilan huononemista”.

- 70 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyihin toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa olevaa käsitettä pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” on tulkittava siten, että kyseessä on huononeminen heti, kun ainakin yhden kyseisen direktiivin liitteessä V tarkoitettun laadullisen tekijän tila huononee yhdellä luokalla, vaikka tämä huononeminen ei johda pintavesimuodostuman luokan alenemiseen kokonaisuudessaan. Jos tämä kyseisessä liitteessä tarkoitettu laadullinen tekijä kuuluu jo alimpaan luokkaan, kaikenlainen kyseisen tekijän huononeminen merkitsee kuitenkin mainitun 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettua pintavesimuodostuman ”tilan huononemista”.

Oikeudenkäyntikulut

- 71 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Yhteisön vesipolitiikan puitteista 23.10.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i–iii alakohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioilla on, jollei poikkeusta sovelleta, velvollisuus evätä lupa tietyltä hankkeelta, jos se voi aiheuttaa pintavesimuodostuman tilan huononemisen tai jos se vaarantaa pintavesien hyvän tilan taikka pintavesien hyvän ekologisen potentiaalin ja hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen kyseisessä direktiivissä säädettyä ajankohtana.**
- 2) **Direktiivin 2000/60 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa olevaa käsitettä pintavesimuodostuman ”tilan huononeminen” on tulkittava siten, että kyseessä on huononeminen heti, kun ainakin yhden kyseisen direktiivin liitteessä V tarkoitettun laadullisen tekijän tila huononee yhdellä luokalla, vaikka tämä huononeminen ei johda pintavesimuodostuman luokan alenemiseen kokonaisuudessaan. Jos tämä kyseisessä liitteessä tarkoitettu laadullinen tekijä kuuluu jo alimpaan luokkaan, kaikenlainen kyseisen tekijän huononeminen merkitsee kuitenkin mainitun 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettua pintavesimuodostuman ”tilan huononemista”.**

Allekirjoitukset